

November 2011

Nieuwsbrief

Voorwoord

Dit streven we na ...

*Dat je hier iemand bent. Als iemand met geschiedenis,
Dat je hier gezien wordt. als iemand met een verhaal,
Dat je hier herkend wordt. een eigen levensverhaal.*

*We hopen dat deze ruimte
- ondanks alles - een goede plek is
om te zijn.*

Stichting VPSG

- Nieuwe Groenmarkt 8
2011 TW Haarlem
- 023-5328222
- info@vpsg.nl
- www.vpsg.nl
- giro: 390070

Dit streven we na...

Deze tekst kregen we toegestuurd. We weten niet wie hem geschreven heeft, maar hij geeft perfect weer wat wij willen dat de VPSG is voor de mensen die bij ons komen. Als slachtoffer van seksueel misbruik ben je vaak verdwaald in jezelf: Wie ben ik? Zien mensen wat er werkelijk in mij omgaat? Waar kan ik terecht met mijn verhaal? Dan is het zo belangrijk dat er een ruimte is waar je kunt zijn wie je bent, een plek om jezelf (terug) te vinden.

Elke dag leren we hoe het streven uit dit gedicht vorm te geven, onszelf te leren kennen en te ontdekken hoe we onze eigen stem kunnen vinden, opkomen voor wie (tijdelijk) geen stem heeft en samen een plek te maken waar het goed samenzijn is.

Wel-kom bij de VPSG!

Gezien van der Leest, coördinator

Door deze Nieuwsbrief heen vindt u uitspraken die verzameld zijn bij een bijeenkomst in het kader van project Levenslessen (zie pagina 6)

Blijf trouw aan wie jij bent je hoeft niet te zijn als een ander! Daarvan zijn er al genoeg.

De vraag was welke Levenswijsheid zou je willen doorgeven aan de volgende generatie als het gaat over intimiteit en seksualiteit?

Het meest kostbare in je leven is dat er van je gehouden wordt, en dat ook jij kunt liefhebben.

In deze Nieuwsbrief:

Voorwoord	1
Pastoraat en hulpverlening	2
Taal?	3
Project Weet wat er speelt	4
Stage bij de VPSG	5
Project Levenslessen	6
Door de tijd	7
Commissie Deetman	7

Pastoraat en Hulpverlening

Zolang er mensen zijn, is er onderlinge zorg, in het belang van individu en gemeenschap, maar ook om relationele verbondenheid gestalte te geven.

Toen de maatschappij ingewikkelder werd, werd hulp steeds meer georganiseerd door (kerk-)leiders en overheden. In de eerste eeuwen van onze jaartelling waren het vooral kerken, die te hulp schoten bij armoede, ziekte en dood; het accent lag daarbij op diaconaat: praktische en financiële bijstand. Maatschappelijke hulp kwam daarnaast op gang via een steeds ingewikkelder systeem van wetgeving rond onderwijs, ziekenzorg, armoede en huisvesting, ook vooral praktische hulp.

Geestelijke begeleiding bij verdriet, rouw, eenzaamheid was er vooral privé binnen relaties en kleine gemeenschappen. Maar vaak ontbrak die hulp.

Na de tweede wereldoorlog is de geestelijke hulpverlening georganiseerd en verfijnd en niet alleen voor de rijken. In kerken en andere religieuze instituten werd naast het diaconaat ook het persoonlijk pastoraat belangrijk: geestelijke hulp en ondersteuning.

Hierin heeft de VPSG zich een heel eigen plaats verworven: pastoraal, maar niet vanuit kerkelijke en religieuze instituties, maar ruimer levensbeschouwelijk georiënteerd. Zonder onze christelijke oorsprong te verloochenen, bieden wij hulp bij de ingewikkelde problematiek rond de gevolgen van seksueel geweld en andere vormen van relationeel geweld, juist ook waar die diep ingrijpen in de ontwikkeling van geloof en vertrouwen. Deze trauma's hebben ook gevolgen in de bredere context van gezin en familie, en gezinsgesprekken zijn mogelijk bij ons. Wij betrekken daar altijd levensbeschouwelijke vragen bij: voldoen oude en overgeleverde bronnen nog en welke nieuwe krachtbronnen kan iemand opdelven?

Waar de reguliere hulpverlening vaak uiteengevallen is in deelgebieden, er ingewikkelde protocollen en doelen zijn opgesteld waaraan de hulpverlener moet voldoen, de tijd beperkt is, kunnen wij vrijer werken. Vaak horen we van mensen hoe ingewikkeld het wordt als er op meerdere terreinen van het leven hulp nodig is, de verschillende organisaties langs elkaar heen werken of onvoldoende op de hoogte zijn van het totaal plaatje. Dan is het goed om ergens terecht te kunnen waar je weer overzicht krijgt, waar geen protocollen of institutie-doelstellingen de voorrang hebben, waar duur en tijd niet beperkt zijn, maar waar jij als mens centraal staat, in je verbondenheid met anderen waar je tijd en ruimte krijgt om naar je diepste kern te gaan, samenhang te zien, inzicht krijgt in onderliggende pijn en angst, waar je de bronnen van waaruit je wilt en kunt leven opnieuw ontdekt.

Dat wil niet zeggen dat de reguliere zorg overbodig wordt, maar dat wij daarnaast een vrije ruimte bieden waar een mens even op adem kan komen. Waar bevrijding van de mens in haar of zijn verbondenheid met anderen voorop staat, waar geloof en spiritualiteit vensters opent naar een lichtend verschiet.

Marthe Link

Eerlijkheid is een groot goed.
Vertrouw jezelf en luister naar je
eigen stem.

Probeer helder te krijgen wat je
van binnen voelt en denkt en durf
te leren hoe je dat uit en
communiceert met de ander.

Leer te luisteren

Durf je grenzen te trekken, ook als je denkt daardoor
minder geliefd/gewaardeerd te zijn, en zie die
grenzen

Taal?

Nee, voor verkrachting is geen taal. Er is geen taal geschikt om verkrachting in te beschrijven. Laat staan dat er taal zou bestaan om de handelingen van de verkrachter of de intiemere delen van je eigen lijf te verwoorden. Het is eerder als een nachtmerrie waar je niet uit wakker kunt worden. Een nachtmerrie die bestaat uit geur, uit beelden, uit overweldiging en angst en uit een immense schade die jou aangedaan wordt.

De integriteit van lichaam en geest is geschonden. En later kom je bij de politie (of juist niet) en moet je het jou aangedane leed in woorden omzetten. En welke woorden staan je dan ter beschikking? Schuttingtaal zou het beste passen bij het vieze gevoel dat je eraan hebt overgehouden, het gevoel van weerzin en van smerigheid. Eindeloos wassen, onder de douche of in bad, eindeloos wassen. Maar dat gevoel kun je niet overbrengen aan de politie, hoe aardig ze soms ook zijn. En vaak, vanwege geen en het juist niet onder woorden kunnen brengen, gaan verkrachte mensen niet naar de politie. En sommigen die wel gaan, komen van een koude kermis thuis. Omdat de taal van de politie een totaal andere is dan jouw eigen taal over het gebeuren. Immers, zij willen de dader pakken en hebben daarvoor de meest intieme details nodig. Jij wilt ook dat de dader gepakt wordt, anders zat je niet bij de politie, maar je voelt je vernederd door de ondervraging. Je moet het allemaal herbeleven zonder dat er iemand tegenover je zit die een troostende taal heeft.

Hulpverleners dan? Mensen van de Riagg's en van de GGZ? Je moet maar geluk hebben en net die ene treffen die er een juist oog, maar vooral een juist woord voor heeft. Ik heb de afgelopen dertig jaar één werkelijk begripvolle, toevallig mannelijke, therapeut getroffen, maar voor de rest was het afschrikwekkend wat ze tegen me zeiden. Eigenlijk moet zo'n hulpverlener zonder veel woorden kunnen voelen en dan toch het juiste zeggen. Maar dan heb je er niets aan als de hulpverlener zegt dat je het de verkrachter maar makkelijk hebt gemaakt. Dat je harder of eerder nee had moeten zeggen. Een moeilijk woord, dat 'nee'. Vaak wordt er zo zonder woorden gedreigd en gedwongen dat jouw 'neen' niet gehoord wordt, niet door jou gezegd wordt. En als je al hardop 'neen' zei, dan was dat niet voldoende. Het enige wat voor jou zeker was, is dat je van binnen heel erg hard 'nee' hebt geschreeuwd.

Vrienden en familieleden? Je moet het maar snel vergeten. Je moet maar snel de draad weer oppakken. Niet te lang bij stilstaan. 'Ben je er nou nog mee bezig???' Een enkeling wil nog wel eens zeggen dat zo'n dader eigenlijk een 'zielepiet' is die een 'slechte jeugd' heeft gehad. Alsof dat scheelt. Of, liever gezegd, alsof dat de waarheid is. Maar sommige vrienden en familieleden helpen je werkelijk. Door zonder al te veel woorden jou lief te hebben en je in bescherming te nemen. Je zonder woorden mee de bioscoop uit te nemen als er op dat witte doek een afschuwelijke verkrachting plaats vindt, waar je niet naar kunt kijken.

Gelukkig zijn er soms mensen bij wie begrip te vinden is, maar het zijn er toch veel te weinig. Begrip tonen kan zelfs zonder woorden, een hand op je arm, een troostend kopje thee, een kaarsje dat gebrand wordt tijdens het gesprek. Samen stil zijn, samen stilstaan bij deze daad die jou gedaan is. En ook woorden kunnen dan troosten, het werkelijk meeleven, het hardop door die ander het afschuwwekkende horen veroordelen. 'Ja, jij hebt gelijk, deze verkrachting is een misdaad! Ja, het is een misdaad' en degene die het deed wordt door je gesprekspartner een misdadiger genoemd. Je hoeft jezelf niet langer te verdedigen, het wordt gezegd: 'ja, dit is een afschuwwekkend iets dat jou gebeurd is en de misdadiger zou zich moeten verantwoorden, zou straf moeten krijgen'. Die ervaring heb ik een aantal keer in mijn leven gehad. Maar het duidelijkste werd dit gezegd door mijn partner en door de vrouwen van de VPSG.

Project Weet wat er speelt

Steeds weer doen we in de VPSG de ervaring op dat het voor mensen die er niet direct mee worden geconfronteerd moeilijk is om grip te krijgen op wat seksueel geweld betekent. We horen dat van slachtoffers in de spreekkamers. We lezen het in de verslagen over het misbruik in RK instellingen. En we zien het ook in het op zichzelf lovenswaardige daderbeleid in de PKN. Ook het feit dat ieder van ons mensen in de omgeving heeft voor wie seksueel misbruik en de gevolgen daarvan dagelijkse realiteit zijn, wordt niet beseft. Seksueel misbruik is veel voorgekomen en komt nog altijd veel voor.

‘Weet wat er speelt’ is dus allereerst een oproep waarvan we dit jaar ook een project hebben gemaakt. Het is een oproep aan pastores en predikanten om zich goed te scholen of bij te scholen omdat bijna 30% van de vrouwen die bij kerken horen te maken hebben gehad met een of andere vorm van seksueel geweld. En nu wordt langzamerhand steeds duidelijker dat het ook een niet gering aantal mannen betreft.

De VPSG wil vermeerdering van kennis, inzicht en handelingsperspectieven faciliteren. Daarom is onderdeel van het project ook het aanbieden van (bij)scholingsmogelijkheden. Daarnaast het opbouwen van een netwerk van pastores en predikanten ‘die weten wat er speelt’ en dat ook willen delen met collega’s. En die aanspreekbaar zijn als partner van de VPSG.

Het afgelopen jaar heeft dat geresulteerd in een aantal activiteiten. Er werd contact gelegd met een aantal pastores uit verschillende kerken om van hen te horen welke pastorale scholing zij überhaupt hebben gehad op het terrein van seksueel misbruik, en welke mogelijkheden zij zien voor zichzelf en voor verdere uitbouw naar collega’s. Uit de gesprekken kwam naar voren dat in de opleidingen geen of nauwelijks aandacht was besteed aan seksueel misbruik, hooguit in het kader van voorkomen van seksueel misbruik in pastorale relaties. Het geven van pastorale zorg aan slachtoffers werd niet geoefend. Nauwlettend werd de ontwikkeling van de invoering van verplichte na- en bijscholing van predikanten van de PKN gevolgd. In dit kader wil de VPSG proberen om accreditatie te krijgen voor een module seksueel misbruik. De gesproken pastores hebben toegezegd om collega’s te interesseren voor inbreng vanwege de VPSG. Daarnaast werden aan deze pastores een aantal adviezen gegeven.

De VPSG is 25 jaar geleden voortgekomen uit de Vrouw-en-geloofbeweging, vanwege de verhalen die vrouwen elkaar vertelden over het hun aangedane seksueel misbruik. Het was dan ook vanzelfsprekend dat de VPSG zich ging richten op vrouwen die slachtoffer waren. Daarmee is inmiddels ook veel ervaring opgedaan.

Maar al een aantal jaren hebben zich ook mannen die slachtoffer waren bij ons gemeld. En hoewel de opgelopen trauma’s even diep zijn als die van vrouwen, blijken er bij mannen en jongens toch ook een aantal specifieke problemen te spelen. Alleen is daarover nog nauwelijks iets gepubliceerd. Twee maal hebben we dit jaar een selectieve groep predikanten en pastores uitgenodigd voor een studiemiddag “Verwonde mannelijkheid” over jongens en mannen als slachtoffers van seksueel misbruik met drs. Marijke Baljon, die zich als therapeut en opleider veel inzicht heeft verworven op dit terrein. Zij geeft aan: ‘Trauma roept per definitie angst en agressie op. In hun jeugd misbruikte mannen zijn door de aard van het trauma geraakt in hun mannelijkheid. Hun persoonlijke verwarring hierover wordt versterkt door de maatschappelijke context. Slachtofferschap staat haaks op het gangbare beeld van mannen en mannelijkheid.’ In de studiemiddagen werd stil gestaan bij de invloed van vroegkinderlijk trauma op de emotiehuishouding. Ook gaf zij aan hoe getroffen mannen gesteund kunnen worden bij de transformatie van verlamdende angst en destructieve agressie naar positieve mannelijke kracht en nieuwe zingeving.

Om meer pastores en predikanten te bereiken met nieuwe inzichten en kennis is dit jaar een start gemaakt met het maken van digitale nieuwsbrieven. Dit jaar zijn er vier verschenen. We geven daarin nieuws op ons terrein door, nieuwe literatuur, cursussen en trainingen, handelingsmogelijkheden voor pastoraat en liturgie en we bespreken telkens een kwestie uit onze praktijk. Deze Nieuwsbrieven zijn in de eerste plaats gericht op pastores en predikanten. We proberen zo goed mogelijk aan te sluiten op de praktijk van hun werk. Ieder die geïnteresseerd is kan zich als abonnee aanmelden bij j.deenik@vpsg.nl.

Ook werd naar wegen gezocht om vrijwillig kader in de kerken te bereiken en zich te laten verbinden aan ons onderwerp. Dat lukte goed door ons optreden bij een 'Avondsirene' in de Dominicuskerk in Amsterdam. Na onze presentatie, voor een deel gevuld met vooroordelen en reacties die onze pastoranten in de praktijk te horen hebben gekregen, nodigden we de aanwezigen uit om een kaars aan te steken voor zichzelf of iemand die ze kenden. Zo'n twintig mensen kwamen naar voren met een kort of langer verhaal over degene die zij wilden noemen. Mee naar aanleiding van deze avond werd een aparte bijeenkomst georganiseerd om verder te praten over goede en minder goede ervaringen met seksualiteit. Ook organiseerde de Dominicus een reeks vieringen over het Hooglied, waarbij aspecten van seksualiteit en genot ruim ter sprake kwamen. Voor diakenen van de Protestantse Gemeente Haarlem werd een presentatie gegeven. Tevens werd materiaal meegegeven om in eigen kring seksueel misbruik aan de orde te stellen. Lichamelijke en de beleving daarvan speelt een belangrijke rol in ons werk. In een vrouwengroep bestaande uit zwarte en witte vrouwen in Amsterdam Zuid-Oost werd een middag gewijd aan omgaan met borstkanker. Mede door de vertrouwdheid met elkaar in deze groep werden vele ervaringen met meer of minder gekwetste lichamen uitgewisseld. Ook werden mogelijkheden voor pastorale zorg uitgewisseld. Het is duidelijk dat de aanpak van het afgelopen jaar vruchten afwerpt. Een persoonlijke benadering lijkt veel tijd te kosten, maar levert ook steviger banden op die zowel het werk van de pastor als van de VPSG ten goede komen. Het tweerichtingsverkeer levert voor beide partijen nieuwe inzichten op.

Project Weet wat er speelt kon plaatsvinden dankzij een solidariteitsbijdrage van de gezamenlijke religieuzen in Nederland via de commissie PIN, stichting Haëlla en giften van deelnemers.

Jeannette Deenik-Moolhuizen

Wees eerlijk en open naar elkaar –
duidelijkheid

Stage bij de VPSG

Vanaf 19 oktober 2011 is de VPSG een stageplek voor mij. Er ging een heel proces aan vooraf. Het begon namelijk al in juli. Mijn eerste jaar was voorbij en ik hoorde dat ik een stageplek moest gaan zoeken voor mijn tweede jaar op de opleiding HBO Maatschappelijk Werk en Dienstverlening. In mijn vakantie heb ik dus op internet gezocht naar allemaal instellingen die zich bezighouden met het maatschappelijk werk. Ik mailde er een aantal, maar kreeg helaas veel mailtjes terug met een afwijzing omdat 126 uur te kort was of dat ze liever derdejaars studenten aannamen.

Ik vond ook het adres van Stem in de Stad. Toen ik er heen ging, kon ik het niet vinden. Bij de burens zag ik een poster op het raam over huiselijk geweld en ik dacht: Dat is ook Maatschappelijk Werk. Vervolgens belde ik aan en kreeg wat informatie over de VPSG mee. Ik heb de informatie gelezen en het beviel me, dit zorgde ervoor dat ik de VPSG een mail stuurde. Na een aantal mails was het rond. Ik mocht bij het VPSG stage lopen.

De informatie die ik kreeg van mijn stage beviel me, want er zaten veel gelijkenissen in met mijn opleiding, zoals de oefeningen die werden gedaan in het boekje 'Praat erover'. Ook leek het me een interessant onderwerp. Hoe zouden mensen zich voelen als ze seksueel geweld hebben meegemaakt? Hoe gaan mensen ermee om? En de voor mij terugkerende vraag, Hoe kan een dader het over zijn of haar hart verkrijgen om iemand zoveel kwaad te doen?

Op mijn stage werd ik vervolgens betrokken bij het project Levenslessen en ik mocht de eerste dag al meteen mee naar de diaconie. Ik heb in de tussentijd al meerdere dingen meegemaakt. Ik mocht aanwezig zijn bij een mooie dienst in de Nieuwe Groenmarktkerk en ik ben mee geweest naar een gespreksavond in Volendam en heb de hele voorbereiding meegemaakt en gezien.

Het is erg leuk om te zien hoe mensen reageren op de activiteiten die de VPSG organiseert en natuurlijk zelf ook mee te maken.

Ik denk en merk dat ik al heel veel leer op mijn stage, want ik hoor de verhalen en heb leuke en diepzinnige gesprekjes met de medewerkers van de VPSG.

Ik hoor verhalen en ik vind ze erg heftig, maar vind het erg interessant om te horen hoe mensen ermee omgaan. Ook krijg ik veel leesvoer, waar ik ook veel van leer.

Kortom ik doe genoeg en ik leer veel. Ik voel me met open armen ontvangen en verheug me al op de rest van mijn tijd bij de VPSG.

Anissa Miloudi

Levenslessen: op zoek naar de waarde van intimiteit, relaties en seksualiteit

Het project levenslessen is voortgekomen uit het project “Dwarsliggen, een speurtocht naar heilzame seksualiteit”. In 2011 hebben we op verschillende manieren onderzocht hoe we rond gevoelige thema’s zoals intimiteit, relaties en seksualiteit tot een praktisch aanbod kunnen komen voor grootouders en ouders/opvoeders om met de volgende generatie in gesprek te kunnen komen. Er heerst in deze tijd veel verwarring over hoe je kinderen een goede bagage op het gebied van dit onderwerp meegeeft en de bewustwording dat seksueel misbruik zoveel voorkomt maakt mensen angstig. Uit wetenschappelijk onderzoek blijkt dat kinderen die van jongs af aan een respectvolle seksuele opvoeding krijgen later met seksualiteit zullen beginnen en als zij dan aan seksualiteit toe zijn zullen zij vaker zorgvuldiger met seksualiteit omgaan. Mogelijk zal zo’n seksuele opvoeding preventief werken tegen seksueel misbruik. Die seksuele opvoeding bestaat uit het voorleven van intimiteit en het geven van seksuele voorlichting die past bij de leeftijd van het kind. Hierbij speelt ook de eigen opvoeding en de levensbeschouwing van de ouders mee. Veel ouders zijn niet zo positief over de seksuele voorlichting die zij hebben gekregen. De kerken hebben hier met hun verboden en angst voor seksualiteit een belangrijk stempel op gedrukt.

Aan de hand van een onderzoeksvraag “Welke waarden willen wij vanuit onze levenservaring of levensbeschouwing meegeven aan jonge mensen op het gebied van intimiteit, relaties en seksualiteit?” is er gezocht naar materialen en werkvormen om het onderwerp op een respectvolle en positieve manier aan de orde te laten komen.

Twee groepen moedige mensen hebben met ons mee willen denken en ons daarmee geholpen om zo’n lastig onderwerp als intimiteit, relaties en seksualiteit op een positieve manier te kunnen brengen.

Bij de eerste bijeenkomst hebben we mensen uitgenodigd die goed bekend zijn met de problematiek van de VPSG. Van deze groep mensen vindt u de ‘levenslessen’ verspreid in kadertjes door deze Nieuwsbrief. De tweede bijeenkomst vond plaats in Volendam. Pastoraal werkster Agaath van den Hogen heeft een aantal mensen van het plaatselijke kerkelijk kader uitgenodigd om mee te denken hoe zo’n onderwerp in een kerkgemeenschap ter sprake kan worden gebracht. Na deze twee proefbijeenkomsten kunnen we concluderen dat mensen het prettig vinden om in een vertrouwde sfeer over zo’n gevoelig onderwerp van gedachten te kunnen wisselen en het heel verhelderend is om te bespreken hoe de ontwikkeling van intimiteit en seksualiteit verloopt in een mensenleven. Het doorgeven aan de volgende generatie blijft echter lastig. Ouders/grootouders hebben het idee dat zij niet zoveel bij te dragen hebben aan hun (klein)kinderen “die alles al weten”. Een idee was dat overdracht op scholen een betere stap zou zijn dan via groepen binnen de kerk. Een andere suggestie was dat het omgaan met intimiteit, seksualiteit en relaties goed zal passen in een vormselproject, waaraan kinderen van groep 8 en hun ouders meedoen. Kinderen van die leeftijd wil je immers goede bagage geven om de wereld in te gaan.

Blijf staan voor je eigen normen en waarden

Durf te voelen

In het kader van dit project hebben wij, samen met de mensen van de Groenmarktkerk in Haarlem, een Oecumenische viering gehouden met als thema *Intimiteit: de kostbare ruimte tussen mensen*

onderling en tussen mensen en God. De Bijbellesing 1 Koningen 19, 9b-12 waar Elia God ontmoet in het tedere gefluister van een zachte bries stond centraal in deze viering. Met de woorden licht, tederheid, troost, hoop, vrede, vertrouwen en ontmoeting hebben we geprobeerd het begrip intimiteit vanuit verschillende kanten te belichten.

Er is ook contact gezocht met Arkade-Cilon, deze organisatie adviseert en begeleidt scholen op het gebied van identiteit en levensbeschouwing en maakt leskisten voor basisscholen met diverse onderwerpen. In deze ontmoeting werd enthousiast gereageerd op het project Levenslessen en er is een eerste samenwerking waarin onderzocht gaat worden of er een product, bijvoorbeeld een multireligieuze Levens-leskoffer kan worden gemaakt, waarmee intimiteit, relaties en seksualiteit op een respectvolle, positieve manier met kinderen besproken kan worden.

Concluderend was het een leerzaam jaar waarin we meer praktische ervaring hebben opgedaan met het ter sprake brengen van taboe-gevoelige onderwerpen en we een paar nieuwe wegwijzers hebben om in de komende jaren de weg verder mee te verkennen.

Het project Levenslessen werd mogelijk gemaakt dankzij bijdragen van Zusters Franciscanessen van Heythuysen, Fonds Ziekenverpleging in de Doopsgezinde Kerk, Diaconie Protestantse Gemeente Haarlem

Maddy de Bruin-Meijer

Door de tijd

Er is een tijd geweest
waarin alles goed was
waarin ik veilig was
waarin ik gelukkig was

Er zal een tijd komen
waarin alles goed is
waarin ik veilig ben
niet meer hoeft te wachten
op de tijd
waarin alles goed was

Marieke van den Houten

Commissie Deetman

De commissie Deetman doet onderzoek naar seksueel misbruik in RK instituten. Op 16 december 2011 komt de commissie met zijn eindrapportage.

Het misbruik waarnaar de commissie Deetman onderzoek heeft gedaan heeft eens te meer duidelijk gemaakt dat seksueel misbruik veel vaker voorkomt dan de meeste mensen denken en dat ook jongens (en mannen) slachtoffer kunnen zijn. Hun verhalen zijn even schrijnend als die van meisjes en vrouwen.

De VPSG heeft van het begin af aan in contact gestaan met de commissie Deetman en is ook vermeld op hun website als hulpverleningsinstantie. Toen er veel los kwam in de pers zijn we veelvuldig gebeld door slachtoffers, die we zo goed mogelijk de voor hen beste weg hebben gewezen. Maar ook de mensen die al bij ons kwamen werden weer diep geraakt door wat er zoal in de pers verscheen. Niet alleen de verhalen van slachtoffers rakelden het eigen verdriet op, maar ook

de vooroordelen en ontkenningen, het ongeloof, de vaak harde oordelen, de twijfel of de mannen niet alles hadden verzonnen. Ook die telkens weer opdoemende vragen waarom die mannen er nu pas mee komen, het is al zolang geleden of “dat je daar nú nog last van hebt”. Het zijn allemaal reacties die slachtoffers van seksueel geweld tot in den treure hebben ervaren. En het gaat maar door. Ook de ontkenningen en halfhartige uitingen van begrip van de kerkleiding hebben meer mensen dan de direct betrokkenen pijn gedaan.

De commissie Deetman heeft van het begin af aan een lerende houding aangenomen en gedurende het onderzoek veel contact onderhouden met de slachtoffers en slachtoffergroepen. Zijn aanpak laat zien dat het wel zakenkundig, respectvol en betrouwbaar kan. Een van de conclusies van de laatste tussenrapportage getiteld *Hulp aan en recht voor slachtoffers* luidt dat de kerkleiding empathie mist. Een zeer heftig en schokkend oordeel over de Herders van de kerk.

Op advies van Deetman zijn er een aantal nieuwe commissies binnen de RK kerk in het leven geroepen gericht op hulp en rechtdoen aan slachtoffers en rechtspreken over de aangeklaagden. Daar is de commissie-Lindenbergh die inmiddels een regeling voor financiële compensatie aan slachtoffers heeft gepresenteerd. Er is de commissie Bandell die adviseerde hoe de hulpverlening aan slachtoffers verbeterd kan worden. Er is een nieuwe stichting opgericht: de Stichting Beheer en Toezicht inzake seksueel misbruik in de Rooms-katholieke kerk in Nederland die als doel heeft toezicht te houden op en het financieren van de verwerking van de meldingen over seksueel misbruik in de RK kerk, het doorverwijzen naar adequate hulp, het behandelen van klachten en het verstrekken van schadeloosstellingen.

Om deze taken uit te voeren bestaat deze nieuwe organisatie uit een aantal zelfstandige onderdelen. Allereerst een meldpunt dat de klager wijst op alle mogelijkheden van een melding. Het meldpunt administreert de klachten en werkt als faciliterend bureau voor het *Platform Hulpverlening na seksueel misbruik in de RK kerk* voor doorverwijzing naar de juiste hulpverlening en contact met vertrouwenspersonen. Er is ook de onafhankelijke Klachtencommissie inzake seksueel misbruik in de RK kerk. De Klachtencommissie doet uitspraken die het karakter hebben van een niet-vrijblijvend advies aan bisschoppen en hogere oversten. De uitspraken worden gepubliceerd op de website www.meldpuntmisbruikrkk.nl

Dan is er nog een Commissie van bezwaar en een Compensatiecommissie.

Transparantie en onafhankelijkheid zijn twee kernwoorden van de adviezen van de Commissie Deetman. De Commissie wil de vinger aan de pols houden van de uitvoering van de aanbevelingen en na een jaar en vijf jaar evalueren. De complete tussenrapportage is gemakkelijk te vinden op de website van de commissie.

Jeannette Deenik-Moolhuizen

**Alles wat we doen wordt mogelijk gemaakt door giften van mensen die zich betrokken weten bij het onderwerp en het werk van de VPSG, organisaties en diaconieën die het pastorale werk willen steunen en fondsen die een financiële bijdrage leveren aan onze projecten. Elk jaar beginnen we, naast een kleine reserve, weer met niks. Al 26 jaar. Dat is leven vanuit verwondering. Maar ook: we hebben uw steun nodig, ons banknummer is 390070. De VPSG is een ANBI, een algemeen nut beogende instelling.
Heel hartelijk dank namens de mensen van de VPSG.**

Gezien van der Leest

De mensen van de VPSG:

Bestuur:

Drs. Theo van Driel (voorzitter), Govert Jeronimus (penningmeester), Agaath van den Hogen,

Dr. Niny van Oerle-van der Horst

Boekhouder: Mar Blonk

Medewerksters:

Marthe Link, pastoraal counselor, Drs. Jeannette Deenik-Moolhuizen, projectleidster project Weet wat er speelt, Maddy de Bruin-Meijer, pastoraal counselor en projectleidster project Levenslessen, Drs. Gezien van der Leest. Coördinator, Anissa Miloudi, stagiaire HBO MW